

בגדר קרבן יורש וכפרא מקופיא

ראשי פרקים.

1. מבוא.
2. בעיית היסוד בגדר קרבן יורש.
3. הסבר מחלוקת ר' מאיר ור' יהודה.
4. הסבר מחלוקת רבא ור' פנחס.
5. הסבר מחלוקת ריש לקיש ור' אלעזר בדף ה' ע"א בזבחים.
6. מחלוקת הרמב"ם ורש"י בדין תמורה בקרבן יורש.
7. הסבר: גדר כפרא מקופיא; שיטת רבא בכפרא מקופיא; הסבר בעיית הגמ' בדף ו' ע"א בזבחים אם מכפר על עשה דלאחר הפרשה; יסוד שעירי רגלים לאור הנ"ל.
8. הסבר שיטת הראב"ד.

1. מבוא.

בכל קרבן ישנם שני שלבים – הקדשה, ולאחריה תהליך ההקרבה משחיטה ועד זריקת הדם. בדרך כלל, המקדיש הוא בעל הקרבן, ברם ישנו גם מצב שאדם מקדיש קרבן על מנת שיתכפר בו אחר¹. בקרבן יורש המצב שונה, שהרי המקדיש נפטר ואין אפשרות לקרבן להיות מוקרב עבורו, שהרי "אין כפרה למתים"².

מצינו קרבן יורש בכמה מקומות:

א. במסכת קנים³: "האשה שהביאה חטאתה ומתה, יביאו היורשין עולתה; עולתה ומתה – לא יביאו היורשין חטאתה".

ב. במסכת שקלים⁴: "וכן גר שמת והניח זבחים: אם יש לו נסכים – קרבין משלו, ואם לאו – קרבין משל צבור". אלא שישנו הבדל מהותי בין גר שאין לו יורשים לקרבן יורש (ב"עונג יו"ט"⁵ וב"קרן האורה"⁶ הקשו מדוע ר' אלעזר לא מביא קרבן גר כדוגמה לכשר ואינו מרצה, ומביא רק קרבן יורש ביולדת.⁷)

1. תמורה ב' ע"ב ועוד.
2. זבחים ט' ע"ב.
3. סוף פ"ב ומובאת משנה זו גם בזבחים ה' ע"א, קדושין י"ג ע"ב ומנחות ד' ע"ב.
4. פ"ז מ"ו.
5. סימן פ"ד.
6. זבחים ה' ע"א.
7. עיי"ש ובאות פ"ב ב"כנסת ראשונים".

ג. במסכת זבחים⁸: "הניח מנחה לשני בניו ומת – קריבה ואין בו שותפות". ישנם מקומות נוספים בהם דנים בקרבן יורש, חלקם יובא בהמשך.

2. בעיית היסוד בגדר קרבן יורש.

בתחילה נגדיר את השאלה בצורה כללית, ובהמשך, בדיון בסוגיות, נזקק את השאלה. נראה שאפשר להציג שלוש תפיסות עיקריות:

א. קרבן יורש הוא קרבן על שם המת (נצטרך להתמודד עם השאלה מדוע קרב הרי "אין כפרה למתים").

ב. קרבן יורש הוא קרבן היורש.

ג. קרבן יורש הוא קרבן מצד הבהמה המוקדשת ולא מצד המת, שהרי אין כפרה למתים ואינו קרבן הבן שהרי לא הוקדש לבן (מעין קרבן "קיץ המזבח"⁹). עתה נפנה לברור הסוגיא.

3. הסבר מחלוקת ר' מאיר ור' יהודה.

בגמ' בריש תמורה ובריש ערכין שנינו: "הכל (ממירין). לאתויי מאי? לאתויי יורש, ודלא כר' יהודה, דתנן: יורש סומך יורש ממיר, דברי ר' מאיר. ר' יהודה אומר: יורש אינו סומך ויורש אינו ממיר". לכאורה ניתן להסביר ששורש מחלוקת ר"מ ור' יהודה הוא: מהו אפי קרבן יורש, דאם קרבן יורש הוא קרבן הבן, כודאי שסומך וממיר ככל בעל קרבן, ברם אם קרבן יורש הוא קרבן על שם המת, נראה בפשטות שאינו סומך וממיר, ונלע"ד שכך הבין השטמ"ק¹⁰ את מחלוקת ר"מ ור' יהודה.

מאיך גיסא, התוספות ר"ד¹¹ על דברי הגמ' "המפריש את פסחו ומת (אם אין בנו ממונה עמו) – לא יביאנו בנו אחריו לשם פסח אלא לשם שלמים" מסביר: "פי', אע"פ שבנו עדיין לא הפריש פסחו אינו יכול להקריב לשם פסחו שאין הבן יכול לירש קרבן אביו, שאין הקרבן כשאר ממון אביו שהוא יורש אלא הקרבן נקרא על שם אביו ואם היא חטאת מתה. ואם הוא אשם ירעה עד שיסתאב ויפלו דמיו לנדבה, ואם היא עולה או שלמים מקריבין על שם עצמו. ופליגי בה רבנן ור' יהודה אם היורש סומך וממיר. דרבנן סברי יורש סומך וממיר, ור' יהודה סבר אינו סומך ואינו ממיר, ואם הקרבן ייקרא על שמו ושלו הוא, אמאי אינו יורש ואינו סומך אלא ודאי הקרבן על שם אביו נקרא ולא על שמו ומשום הכי אינו יורש ואינו סומך. ורבנן דאמרי יורש סומך וממיר משום דרביה קרא. כדאמרינן

8. ה ע"ב.

9. [עי' שקלים פ"ד מ"ד; כתובות קו ע"א].

10. ריש תמורה ד"ה אף תחילת הקדש.

11. פסחים צ"ח ע"א.

בריש תמורה וכו'...". יוצא איפוא, פשטות שיטת הרי"ד שלכו"ע הקרבן אינו על שם הבן אלא על שם המת, ולרבנן זה חדוש של גזירת הכתוב שהבן יכול לסמוך ולהמיר.

4. הסבר מחלוקת רבא ור' פנחס.

בגמ' בזבחים¹²: "ואמר רבא: עולה הבאה לאחר מיתה, שחטה בשינוי קודש – פסולה, בשינוי בעלים – כשרה. דאין בעלים לאחר מיתה. ורב פנחס בריה דרב אמי אמר: יש בעלים לאחר מיתה...".

מסביר רש"י בשיטת רב פנחס "יש בעלים לאחר מיתה – שהיורש הוא בעליה". יוצא איפוא בפשטות, שלרבא היורש אינו הבעלים (ברם ברור שאם זהו שורש מחלוקת רבא ור' פנחס הרי אין זה שורש מחלוקת ר"מ ור' יהודה כנזכר לעיל, לא לפי תפיסת רבא ולא לפי תפיסת ר' פנחס, דאם כן היתה הגמ' שואלת לימא כתנאי).

ברגז ניתן להסביר שלכו"ע היורש הוא הבעלים ומפני שלא התחייב אין דין אחריות. ורבא, באומרו אין שינוי בעלים לאחר מיתה, התכוון שאין חובת אחריות להביא קרבן אחר, שהרי סוף סוף היורש לא נדר. לכאורה, נראה כן מהמשך דברי הגמ': "...אמר ליה רב אשי לרב פנחס בריה דרב אמי: דוקא קאמר מר יש בעלים לאחר מיתה ובעי לאיתויי עולה אחריתי, או דלמא דאי איכא כמה עשה גביה מכפרא? א"ל: דוקא קאמינא". רואים שתולים את דין רב פנחס בחובה להביא עולה אחרת שזהו דין האחריות. ועיין עוד בהמשך בדיון בכפרא מקופיא הסבר שיטת רבא.

5. הסבר מחלוקת ר"ל ור' אלעזר ברף ה ע"א בזבחים.

ר"ל⁶ מקשה על דין קרבן שנעשה בשינוי קודש שכשר ואינו מרצה: "אם כשרים הם ירצו ואם אין מרצין למה באין?" שאלת ר"ל בנויה על הנחת יסוד שלא יתכן קרבן שאינו מרצה, ומכאן לכיוון השני בשאלה: "אם אין מרצין למה באין". ניתן להשיב על קושית ר"ל בשתי דרכים:

א. שלילת הנחת היסוד.

ב. יצירת גדר חדש בריצוי הקרבן.

נראה שבדרך הראשונה נקט ר' אלעזר ובדרך השנייה נקט ר"ל. ר' אלעזר עונה לר"ל: "אמר לו ר' אלעזר: מצינו בבאין לאחר מיתה שהן כשרין ואין מרצין, דתנן: האשה שהביאה חטאתה ומתה – יביאו יורשים עולתה, עולתה ומתה – לא יביאו יורשים חטאתה". (ה"פני יהושע"¹³ מקשה – מדוע הביאו דוקא עולת יולדת, ומתוך משום שהיתה הוה אמינא של הגמ': "אמר רב אדא בר מתנה: יולדת אם היא ילדה, בניה מי ילדו" ועל שאלת הגמ' עונה רב אסי בשאלה: "מתקיף לה רב אסי: ומאן לימא לן דאי איכא כמה עשה גבה לא

12. ז' ע"ב.

13. קידושין י"ג ע"א.

מיתכפרא? וכיון דכי איכא כמה עשה גבה מיכפרא, יורשיה נמי מיכפר". ולכן, מסביר ה"פני יהושע", הביאו את עולת יולדת להשמיע שמכפר על עשה. בצדק הקשה בספר "נזר הקודש" דאם כן לא מובן תרוצו של ר' אלעזר, מפני ששונה קרבן בשינוי קודש מקרבן יולדת שמכפר על עשה, אלא שלפי דרכנו שלל ר' אלעזר את ההנחה של ר"ל וסובר שיש קרבן שקרב אע"פ שאינו מרצה. אולם לכאורה נסתרת דרכנו מהגמ' שם בע"ב, שהרי כל הדיון הוא בשיטת ר' אלעזר, אלא נראה שהגמ' שם מקשה על ר"ל: "לימא ליה ר"ל הנהו נמי לייתו ולירצו", והדיון אינו בשיטת ר' אלעזר אלא מדוע ר"ל לא ענה לר' אלעזר. עפ"י הנ"ל מובנת היטב קושית ר"ל "מודינא לך בעולה דאתיא לאחר מיתה, אשם דלא אתי לאחר מיתה מנלן". לכאורה מאי נ"מ אם אשם אינו בא לאחר מיתה? הרי דנים בשינוי קודש, ומעולת יולדת הביאו עקרון של מציאות קרבן ללא בעלים, אלא שבעולה – מפני שיש עולת קיץ המזבח – מובן שפיר תרוצו של ר' אלעזר שלמד דין שינוי קודש מקרבן יורש דוקא בעולה, שבשניהם הקרבן הוא קרבן מצד הקרבן ולא מצד הבעלים, כאפשרות השלישית שהעלינו לעיל.

(ואפשר להרחיב יותר, שכל יסוד קרבן עולה הוא קרבן המזבח ולכן המזבח נקרא מזבח העולה ע"פ זה ניתן להסביר מדוע פרשת תרומת הדשן, שבפשטות היא דין מדיני המזבח, נמצאת בפרשת צו שמדובר שם על "תורת העולה", מפני שכל קרבן עולה הוא קרבן המזבח, וכן ע"פ זה ניתן להבין בפרשת צו את שש החזרות על מלת "המזבח": "...על מוקדה על המזבח... ואש המזבח... והרים את הדשן אשר תאכל האש את העולה על המזבח ושמו אצל המזבח... והאש על המזבח תוקד בו... אש תמיד תוקד על המזבח").

מאיך גיסא, ר"ל איננו סותר את ההנחה הראשונה וז"ל: "אלא אמר ר"ל: אפתח אנא פתחא לנפשי 'מוצא שפתיך וגו'".¹⁴ (הגמ' שהביא ר"ל מובאת בדף ב' ע"א בענין מציאת מקור מן הפסוק לדין עולה ששחטה שלא לשמה, שאסור לזרוק דמה שלא לשמה, וז"ל הגמ': "אבעית אימא קרא 'מוצא שפתיך תשמור ועשית כאשר נדרת לד' אלהיך נדבה וכו' האי נדבה נדר הוא! אלא אם כמו שנדרת עשית – יהא נדר, ואם לא – נדבה יהא, ונדבה מי שרי לשינוי בה?").

ובדומה לזה בהמשך: "...אמר להו אביי: ר"ל מהכא פתח 'ושחט אותה לתטאת'¹⁵, אותה לשמה – כשרה, שלא לשמה – פסולה, הא שאר קדשים שלא לשמן כשרין, יכול ירצו ת"ל 'מוצא שפתיך'". באחרונים¹⁶ ישנו דיון האם קרבן בשינוי קודש נקרא עדיין על שם הבעלים. ברם בודאי שפשוט יותר לאמר, שההבדל בין נדר לנדבה הוא רק משום האחריות ולא משום הקשר שבין האדם לבין הקרבן. אם כן, ר"ל חולק מהותית על תרוצו של ר' אלעזר. נראה שראיית ר"ל מדין "מוצא שפתיך" הוא שיש שני מושגים בריצוי:

א. ריצוי חובת ההבאה מצד הגברא.

ב. ריצוי הקרבן בתור כפרה, כלשון הכתוב: "ונרצה לו לכפר עליו"¹⁷.

בנדר יש חובת הבאה מצד הגברא ומכאן חובת האחריות. בנדבה יש חובה מצד הבהמה.

14. דברים כ"ג, כ"ד.

15. ויקרא ד', ל"ג.

16. עיין ב"ליקוטי הלכות" ל"חפץ חיים", "נזר הקודש" ועוד אחרונים.

17. ויקרא א', ד'.

קרבן בשינוי קודש שכשר ואינו מרצה פירוש, שאינו מרצה את חובת ההכאה אבל הריצוי השני, שמוקדו בקרבן הבהמה, מרצה. יוצא איפוא, שישנה מחלוקת יסודית בין ר' אלעזר לר"ל בקרבן שנעשה בשינוי קודש ובקרבן יורש. ר' אלעזר סובר שהקרבן קרב מצד הקרבן, כאפשרות השלישית שהעלינו, ואילו ר"ל סובר כאחת משתי האפשרויות הראשונות.

לפי"ז מתורצים שני דבורי תוס'. תוד"ה "אשם דלא אתא לאחר מיתה מנ"ל" מקשה: "תימה כיון דעולה ושלמים ניתא ליה נילף אשם מינייהו בהיקישא ד'זאת התורה' ולמה לי 'מוצא שפתיך'" ומתריך: "וי"ל דאדרבא הוה אמינא איפכא דנילף שאר קדשים מאשם דלא אתו כלל". לפי דרכנו מופקעת קושית התוס' מיסודה, מפני שבאשם לא שייך קרבן לאחר מיתה בגלל אופי הקרבן שנועד למטרת כפרה כחטאת.

בדומה, מובן תוד"ה "אשם לא ליתי כלל", וז"ל: "תימא הא לא איצטריך 'מוצא שפתיך' כלל אלא לאשם, דלשאר קדשים אתו מסברא כדאמרינן דלא צריכי קרא דהא אתו לאחר מיתה. וי"ל דהשתא הדר ביה מההוא טעמא דאע"ג דאמר מודינא לך בעולה לא היה אומר כן אלא מתוך דוחק". לפי דרכנו דברי תוס' מוכרחים מפני שישנה מחלוקת שורשית בין ר"א לר"ל (ועיין ב"ק"רן האורה" ניתוח דומה של הסוגיא.).

6. מחלוקת הרמב"ם ורש"י בדין תמורה בקרבן יורש.

בעקבות הדיון בגמ' לעיל – מגיעה הגמ' בע"ב למסקנה שעולת יולדת מכפרת על עשה של היורשים. על הנ"ל ממשכה הגמ': "...למימרא דקניא להו, והאמר ר' יוחנן: הניח מנחה לשני בניו ומת קריבה ואין בו שותפות, ואי ס"ד קניא להו 'נפש'¹⁸ אמר רחמנא, ולא קניא להו והאמר ר' יוחנן: הניח בהמה לשני בניו ומת, קריבה ואין ממירין בה. אי אמרת בשלמא קניא להו היינו דאין ממירין בה דהויא להו כשותפין ושותפין לא מצו ממירין, אלא אי אמרת לא קניא להו אמורי נמי לימרו! שאני התם דאמר קרא: 'אם המר ימיר'¹⁹ לרבות את היורש, אחד ממיר ואין שנים ממירים...אמר ליה רב אסי לרב אשי: ומינה, אי אמרת בשלמא קניא להו היינו דחד מיהא מימר, אלא אי אמרת לא קניא להו היכי מימר, והאמר ר' אבהו אמר ר' יוחנן: המקדיש מוסיף חומש ומתכפר עושה תמורה והמתכפר משלו על של חברו טובת הנאה שלזו מקיבעא – לא מכפרא, מקופיא – מכפרא".

הגמרא דנה, אם כן, ביסוד שאלתנו האם היורש קונה את הקרבן אם לא. ובלשון שאלתנו: האם זהקרבן הוא קרבן היורש או קרבן על שם המת. אולם מהי מסקנת הגמ' – נחלקו רש"י והרמב"ם.

שיטת רש"י²⁰:

"שאני התם – אע"ג דלא קניא להו גזירת הכתוב הוא דשני יורשין אין ממירין זכר שהפריש אביהן". אלא דעדיין רש"י הנ"ל הוא רק בהו"א, ברם רש"י גם למסקנה מסביר את דין כפרא מקופיא כהמשך לשיטתו שהיורש אינו קונה את הקרבן, וז"ל: "ומשני מקיבעא

18. שם ב', א'.

19. שם כ"ו, י'.

20. זבחים ו' ע"א.

לא מכפרא, מקופיא מכפרא – כפרא קבועה שיהא יורש בעליו ממש אין להן הלכך גבי מנחה כשרה ליקרב דלא דשותפין היא אבל כפרה קופיא וצפה ממילא יש להן בו והלכך ממיר.”

אפשר להביא ראיה נוספת לכך ששיטת רש”י היא שקרבן יורש הוא קרבן האב ממחלוקת רש”י והשטמ”ק בריש תמורה וברישי ערכין. הגמ’ בריש תמורה וברישי ערכין דנה בסמיכה ובתמורה בקרבן יורש, וז”ל רש”י בריש תמורה: “יורש – שהמיר בקרבן שהפריש אביו בחייו שתמורתו תמורה. יורש סומך – על קרבן אביו שהפרישו אביו בחייו ולא הספיק להקריבו עד שמת”. ובדומה רש”י בריש ערכין: “יורש – אדם שהפריש אביו קרבן ולא הספיק להקריבו עד שמת”.

בפשטות יוצא משיטת רש”י שבמקרה שהבן הפריש – למאן דאמר שעבודא דאורייתא – לכרע יורש ממיר וסומך ולא נחלקו ר’ יהודה ור”מ.

מאיך גיסא בשטמ”ק בריש תמורה וברישי ערכין מובאת שיטת הר”ר יוסף מא”י שחולק, וז”ל: “...לאתויי יורש – תימה דהא במנחות בפרק שתי מדות על דההיא דהכל סומכין תני בהדיא והיורש סומך”. ואומר ר”י דהכל סומכין עיקר ואידי דתני דיני יורש דשאר מילי דמביא נסכים וממיר תני והיורש סומך. והר”ר יוסף אמר דתרי יורש הוי, חד כגון שהפריש האב ואח”כ מת וחד שלא הספיק להפריש עד שמת, ולהכי מצריך הני תרתי משניות.”

נראה שנחלקו רש”י והר”ר יוסף מא”י בשאלה: האם קרבן שהבן מפריש עבור האב שהתחייב להביא קרבן ומת, שונה מקרבן שהאב הפריש כבר. ונראה ששורש המחלוקת בין רש”י לר”ר יוסף היא בשאלת היסוד בקרבן יורש. רש”י סובר שקרבן יורש הוא קרבן על שם המת, ולכן שונה מקרבן שהבן מפריש שאז יש לו דין קרבן הבן ורש”י לשיטתו כנ”ל. ברם אין הכרח בהסבר דעת הר”ר יוסף מא”י.

שיטת הרמב”ם:

הרמב”ם בהלכות תמורה²¹ כותב: “הניח בהמה לשני בניו ומת הרי זו קרבה ואין ממירין בה, שהרי הם בה שותפין והשותפין אין עושין תמורה כמו שבארנו”. הרי מפורש ברמב”ם שהיורשים קונים את הבהמה בגלל הכפרא מקופיא, בניגוד לשיטת רש”י.

(הרמב”ם בהלכות מעשה הקרבנות²² כותב: “הניח מנחה לשני בניו ומת הרי אלו מביאין אותה”. והקשו ה”לחם משנה” ושאר אחרונים: הרי היורשים קונים את הקרבן, לשיטת הרמב”ם בהלכות תמורה, ואם כן קשה שהרי “נפש” אמר רחמנא ולא שתי נפשות”. ועיין בל”מ וב”נזר הקודש” ובעוד אחרונים שהביאו תרוצים שונים. המסתבר, תרוצו הפשוט של בעל “כנסת ראשונים”, שבמנחה אין כפרא מקופיא וממילא לא קניא להו ואכמ”ל, בדין מנחה, ברם שיטת הרמב”ם ברורה בקרבן יורש שקניא, שכן שני בנים נחשבים שותפין.) עיין עוד ב”כנסת ראשונים” אות קכ”ט שהביא נ”מ בין רש”י לרמב”ם אם יוכל היורש לומר: “כל הרוצה להמיר יבוא וימיר”.

21. פ”א ה”ה.

22. פי”ד ה”ג.

7. הסבר כפרא מקופיא (והסבר שיטת רבא).

נראה שאפשר להסביר כפרא מקופיא בשני הסברים עיקריים:

- א. כפרא מקופיא הינה כפרה חלשה.
- ב. כפרא מקופיא הינה כפרה מצד כח הטמון בקרבן ולא מצד חובת הגברא (יכואר בהמשך).

שיטת רבא:

נראה שרבא הלך בדרך השניה. לדעתו, בכל קרבן ישנה מטרה שלשמה הובא הקרבן. וישנו כח נוסף הטמון בקרבן שיכול להביא לידי כפרה גם על דבר שמלכתחילה לא הוקדש עבורו.

לאור ההגדרה הנ"ל ניתן להסביר שלוש מימרות של רבא.

א. דף ז' ע"א: "ואמר רבא: חטאת מכפרת על חייבי עשה מק"ו. על חייבי כריתות מכפרת, על חייבי עשה לא כל שכן. למימרא דבת מינה היא, והאמר רבא: חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה, על מי שמחוייב עולה כשרה? מקיבעא – לא מכפרא, מקופיא – מכפרא".

מטרת קרבן חטאת היא לכפר על חטא מוגדר, שכן כל "דבר שזדונו כרת שגגתו חטאת"²³. ברם, בקרבן טמון גם כח פוטנציאלי לכפר על עשה, אע"פ שהקרבן מלכתחילה לא הוקדש לכפרה על עשה אלא לכפרה על חטא בשגגה.

ב. דף ז' ע"ב: "ואמר רבא: עולה דורון היא. היכי דמי? אי דליכא תשובה – זבח רשעים תועבה"²⁴, ואי דאיכא תשובה – התניא: עבר על מצות עשה ושב לא זו משם עד שמוחלין לו, אלא ש"מ דורון הוא". רש"י על אתר מסביר: "עולה דורון היא – אינה באה לכפר על עשה כפרה ממש אלא אחר שכפרה התשובה על העשה היא באה להקבלת פנים, כאדם שסרח במלך וריצהו ע"י פרקליטין, וכשבא להקביל פניו מביא דורון בידו".

נלענ"ד שהסבר רש"י קשה מפני שבמפורש שנינו ב"תורת כהנים"²⁵ והובא ברש"י²⁶, וז"ל רש"י: "...ותניא גבי עולת נדבה בתו"כ 'ונרצה לו' מלמד שהמקום מרוצה לו, ועל מה המקום מרוצה לו, אם תאמר דברים שחייבין עליהם מיתת ב"ד, מיתה בידי שמים, כרת, מלקות ארבעים, חטאות, אשמות הרי עונשן אמור? הא אין עולה באה אלא על עשה ועל לא תעשה שניתק לעשה". ובגמ' שם: "מתקיף לה רב אשי... וכיוון דכי איכא כמה עשה גבה מיכפרא יורשיה נמי מיכפרי". ופשט דברי התו"כ והגמ' הוא שעולה מכפרת על עשה, ואילו לדברי רש"י עולה אינה מכפרת על עשה אלא התשובה מכפרת והעולה אינה אלא פרקליט.

23. ע"י הוריות ח' ע"א, רמב"ם הל' שגגות פ"א.

24. משלי כ"א, כ"ז.

25. פרשה ג' פ"ד.

26. ה' ע"ב ד"ה "מאן לימא".

- לפי דרכנו ניתן להסביר שישנן שתי שאלות:
 א. מה מטרת הקרבן, או לשם מה בא הקרבן.
 ב. מה הכח הטמון בקרבן.

בהו"א הבינו שמטרת עולה היא לכפר על עשה ועל זה הקשו בצדק, אם זוהי המטרה הרי הבעלים יודעים שבטלו עשה וחייבים לחזור בתשובה, ואם לא חזרו "זבח רשעים תועבה", אולם רבא חידש שמטרת עולה אינה כפרה על עשה אלא דורון, אבל הכח הטמון בקרבן מכפר גם על עשה. אם כן לא קשה, שהרי מדובר באדם שאינו יודע שבטל עשה ומטרת הקרבתו היא הדורון, כמו שמטרת הקרבת חטאת היא כפרה על החטא הספציפי ויש בכח הקרבן לכפר כפרא מקופיא על עשה. ברם ברור שרש"י לא הסביר כך, וצ"ע.

ג. דף ז ע"ב: "ואמר רבא: עולה הבאה לאחר מיתה: שחטה בשינוי קודש – פסולה, בשינוי בעלים – כשרה, דאין בעלים לאחר מיתה. ורב פנחס בריה דרב אמי אמר: יש בעלים לאחר מיתה". ומסביר רש"י בשיטת רב פנחס בריה דרב אמי: "יש בעלים לאחר מיתה – שהיורש הוא בעליה". משמע בפשטות שלפי רבא היורש אינו הבעלים. ולפי דרכנו ניתן להסביר שריצוי של חובת הבאה שייך למת שהתחייב בקרבן. ברם ריצוי הכח הטמון בקרבן שייך ליורש, אבל מפני שאין חובת הבאה ליורש מצד עצמו, אין דין שינוי בעלים לאחר מיתה מבחינת האחריות להביא קרבן נוסף.

הסבר בעיית הנמ' בעשה דלאחר הפרשה והבנת יסוד שעירי רגלים לאור הנ"ל:

הגמ' בדף ו' ע"א מסתפקת: "איבעיא להו, אעשה דלאחר הפרשה מכפרא או לא מכפרא, מי אמרינן מידי דהוה אחטאת, מה חטאת דקודם הפרשה – אין דלאחר הפרשה – לא, אף הכא נמי דקודם הפרשה אין לאחר הפרשה לא, או דלמא לא דמיא לחטאת דחטאת על כל חטא וחטא בעי לאתויי חדא חטאת, והכא כיון דאיכא כמה עשה גביה מכפרא אעשה דלאחר הפרשה נמי מכפרא?"

לפי דרכנו, יסוד הבעיה הוא: האם כפרת העשה היא הכח הטמון בקרבן או שכפרת העשה היא סיבת הקרבן. אם כפרת העשה היא הכח הטמון בקרבן פשיטא שמכפר גם על עשה שלאחר הפרשה, ברם אם כפרת העשה היא מטרת הקרבן נראה שלא מכפר על עשה שלאחר הפרשה.

תוספות²⁷ מקשה: "תימה דנפשוט ממתניתין דפ"ק דשבועות (דף ב' ע"ב) דאפי' לר' שמעון דלית ליה (שם י"א ע"ב) לב ב"ד מתנה עליהן שעיר שלא קרב עליו ברגל זה יקרב ברגל אחר, אע"פ שמרגל שעברו נתכפרו כבר אטומאת מקדש וקדשיו דקודם הפרשה, דקאתי האי שעיר מכפר אטומאה שאחר כך". ותוס' אינו דוחה את הבנתו ומתיר בדוחק: "וי"ל כיון שאבד וקרב אחר תחתיו, איגלאי מילתא שלא היתה הפרשתן הפרשה עד רגל אחר דשחטי ליה".

27. זבחים ו' ע"א ד"ה "או דלמא".

ה"חוק נתן"²⁸ הקשה על תוספות, וז"ל: "תימה דליפשוט ממתניתין וכו' ק"ל דקשיה להו דליפשוט ממתניתין. תקשי להו עדיפא מינה, דהכא פשיטא להו דחטאת לא מכפרא דלאחר הפרשה, והתם קאמר שעיר שלא קרב ברגל זה יקרב ברגל אחר, אלמא דקאתי האי שעיר ומכפר אטומאה שאח"כ. וי"ל דשאני חטאת צבור של מוספי רגלים דאיכא למימר דמכפרא אף דלאחר הפרשה, דהא אשכחן בה דחד חטאת מכפרה על כמה חטאים של צבור, ולא דמיא לחטאות יחיד דעל כל חטא וחטא בעי לאתויי חד חטאת ודמיא ממש לעולת נרבה". לפי דרכנו מובנים היטב דברי ה"חוק נתן", וקושיית תוס' מתורצת מפני שישנן שתי שאלות כנ"ל:

1. מה מטרת הקרבן.
 2. מה הכח הטמון בקרבן.
- שעירי רגלים מטרתם היא חובת הרגל והם באים בגין הרגל, והכפרה אינה מטרת הקרבן אלא הכח הטמון בו. (ע"פ הנ"ל מועברות כל קושיות הגמ' בדף ו' ע"ב והאוקימתות הדחוקות – מדוע מקריבים דוקא שני שעירים – למישור הכח הטמון בקרבן ולא לשאלת מטרת הקרבן.)

8. הסבר שיטת הראב"ד.

הראב"ד בתו"כ²⁹ כתב: "פי', אע"פ שאם הקדיש אביו קרבן ומת ובא בנו והמיר בו מומר, ואע"פ שאין אדם ממיר בקרבן שאינו שלו דכתיב³⁰ 'והיה הוא ותמורתו' מה הוא אין קדושה חלה עליו שלא בבית בעלים, הכא גבי יורש כך כקרבן דידיה דמי וכו'".

הבנת הראב"ד ברורה, שהקרבן הוא קרבן יורש בניגוד לרש"י, ובראב"ד בודאי שאי אפשר להסביר את ה"מקופיא" לפי דרכנו בשיטת רבא, וחייבים להסביר ככפרה חלשה. נראה, שניתן להסביר לאור הנ"ל את מחלוקת הרמב"ן והראב"ד³¹ לגבי המשנה "האשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו יורשים עולתה", שדנו הראשונים מה הדין אם לא הביאה חטאתה. הרמב"ן ובית מדרשו סוברים שלא יביאו עולה כלל, והראב"ד חלוק, וז"ל הרמב"ן: "אבל לא קרב חטאתה לא יביאו יורשים עולתה, שאין עולות קודמות לחטאות לעולם, וחטאת לאחר מיתה א"א, ואע"פ שפקע מיניה חובת חטאת כיון שעולה... זו לא הוקבעה ליקרב בחייה אין מקריבין אותה, וכל שכן לר' יוחנן דמוקי לה כשלא הפרישתה מחיים... וה"ה לשהפרישה מוקי לה עד שתקרב חטאתה לא חלה עליה חובת עולה כלל שהחטאת היא קובעת, כדתנן (כריתות ט' ע"ב) מצורע שהביא קרבנו עני והעשיר או עשיר והעני הכל הולך אחר חטאת... והראב"ד ז"ל פירש שם במסכת קינין דהאי הביאה לאו דוקא הקריבה אלא שהפרישה" עכ"ל הרמב"ן. את מחלוקת הרמב"ן והראב"ד ניתן להסביר כאחת משתי דרכים:

28. מובא ב"אסיפת זקנים".

29. שלהי בחוקותי ס"ק ד'.

30. ויקרא כ"ז: י', ל"ג.

- א. נחלקו בתלות בין קרבן חטאת ועולה בקרבנות יולדת. לפי הרמב"ן לא הוקבעה העולה אלא לאחר הקרבת החטאת, ולפי הראב"ד הדין הוא רק דין בסדרי הקרבה ולא בחובת גברא של העולה.
- ב. נחלקו ביסוד דין כפרא מקופיא. הרמב"ן סובר שכפרא מקופיא הוא כפרה בדין הכח הטמון בקרבן כנוכר לעיל, ברם צריך את הבסיס של הקרבן והוא חובת ההבאה שלא שייך אם לא הוקבע, והראב"ד בתו"כ חלוק על הרמב"ן וסובר, שקרבן יורש כקרבן דידיה, ולשיטתו אין סיבה שלא יקריבו את קרבן היולדת בתור עולת נדבה של היורש.